

Βίλι Μπραντ: 50 χρόνια από την ανάληψη της καγκελαρίας

21/Οκτ/2019 19:01

Ο Βίλι Μπραντ ήταν ο Γερμανός καγκελάριος που το 1970 γονάτισε στο μνημείο για τους πεσόντες Εβραίους στο γκέτο της Βαρσοβίας. Μια φωτογραφία που έκανε τον γύρο του κόσμου. Και να σκεφθεί κανείς ότι την εποχή των φοβερών εκείνων γεγονότων ο Μπραντ δεν ήταν ούτε ναζί ούτε Γερμανός. Αλλά και όταν η ναζιστική Γερμανία εισέβαλε στην Πολωνία το 1939 ο Μπραντ πάλι δεν ήταν Γερμανός. Όταν οι ναζί έφτιαξαν το γκέτο, τίναξαν στον αέρα τη Μεγάλη Συναγωγή, εκτόπισαν τους κατοίκους του γκέτο στην Τρεμπλίνκα, ή τους εκτέλεσαν επί τόπου, και πάλι ο Μπραντ δεν ήταν Γερμανός. Οι ναζί του είχαν αφαιρέσει την υπηκοότητα το 1938. Δύο χρόνια έμεινε πρόσφυγας χωρίς πατρίδα στην εξορία, μέχρις ότου η Νορβηγία του χορήγησε τη νορβηγική υπηκοότητα. "Και τώρα, ο Μπραντ αναγνωρίζει την ενοχή, αν και ο ίδιος προσωπικά δεν την φέρει, και μάλιστα ζητά συγγνώμη, ενώ δεν χρειάζεται να το κάνει;" έγραφε τότε ρεπόρτερ του Spiegel. Αυτή η γονυκλισία ήταν αναμφίβολα η ισχυρότερη πολιτική χειρονομία από τότε που ανέλαβε τα καθήκοντα του καγκελαρίου το 1969.

Περισσότερηδημοκρατία

Κι αυτό έγινε σαν σήμερα, πριν από 50 χρόνια. Η θητεία του διήρκεσε συνολικά 4μισυ χρόνια. Κατά

τη διάρκεια της ο Μπραντ ήταν πολύ πιο μπροστά από την εποχή του. Από την εξορία στη Νορβηγία μέχρι το κατώφλι της καγκελαρίας ο δρόμος ήταν μακρύς. Γεννήθηκε το 1913 και το όνομά του ήταν Χέρμπερτ Φραμ. Αλλά ως 19χρονος και μετά την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία, διάλεξε το ψευδώνυμο Βίλι Μπραντ και με ένα ψαράδικο δραπέτευσε στη Νορβηγία. Από εκεί συντόνιζε την αντίσταση των Σοσιαλιστών και Σοσιαδημοκρατών και ως δημοσιογράφος στηλίτευε τον εθνικοσοσιαλισμό. Το 1946 επέστρεψε στη Γερμανία. Ένα χρόνο αφότου του δόθηκε πίσω η γερμανική υπηκοότητα το 1948, κατάφερε να εκλεγεί βουλευτής στην πρώτη μεταπολεμική βουλή. Το 1957 έγινε δήμαρχος-κυβερνήτης του Βερολίνου. Θεωρούσε πάντα το χτίσιμο του τείχους "την πιο μαύρη μέρα" της θητείας του.

Το 1966 έγινε υπουργός Εξωτερικών υπό τον Κουρτ Γκέοργκ Κίσινγκερ, έναν πρώην προπαγανδιστή εθνικοσοσιαλιστή. Και 3 χρόνια αργότερα, αυτός ο πρώην αντιστασιακός, ορκίζεται στο σύνταγμα της χώρας έχοντας στο μυαλό του να κάνει πολλά από τον θώκο της καγκελαρίας. "Θέλουμε να τολμήσουμε περισσότερη δημοκρατία" είπε στον πρώτον κυβερνητικό του λόγο, μια φράση που έμεινε στην ιστορία. Η πιο δύσκολη όμως ήταν μια άλλη λέξη. Όχι μόνο μια, αλλά επτά φορές έκανε λόγο για την Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας, όταν όλοι οι προκάτοχοί του την αποκαλούσαν απλά "ζώνη" σε όλες τις παραλλαγές. Μισό χρόνο αργότερα ο Μπραντ πηγαίνει με το τραίνο στην Ερφούρτη και ως πρώτος δυτικογερμανός καγκελάριος αποθεώνεται από το συγκεντρωμένο πλήθος.

"Η Γερμανία συμφιλιώθηκε με τον εαυτό της"

Η διάθεση του Μπραντ για συμφιλίωση ξεπερνά τα όρια προς ανατολάς. Τον Δεκέμβριο του 1970 επισκέπτεται τη Βαρσοβία για να αναγνωρίσει το γεωγραφικό όριο των ποταμών Όντερ/ Νάϊσε ανάμεσα στην Πολωνία και τη Γερμανία. Για πολλούς μια προδοσία, και όχι μόνο για τους εκδιωχθέντες Γερμανούς, που δεν ήθελαν να χάσουν την Σιλεσία, την ανατολική Πρωσία και τη Πομερανία. Όπως έγραφε αργότερα σε επιστολές του, ήταν μια απόφαση που δεν πήρε ελαφρά τη καρδιά. Στην Βαρσοβία βγήκε και η φωτογραφία που έγραψε παγκόσμια ιστορία: το μακρύ μαύρο πανωφόρι, οι βρεγμένες από τη βροχή πέτρες, οι φωτογράφοι γύρω από το σοβαρό πρόσωπο του Μπραντ... Εκείνη την ώρα ήξερε ότι το έγκλημα και η συμφιλίωση είναι έννοιες πολύ κοντά η μια στην άλλη. "Η Γερμανία συμφιλιώθηκε με τον εαυτό της" έγραφε την επόμενη ημέρα. "Βρήκε τον ίδιο της τον εαυτό, όπως ο εξόριστος" - εννοώντας τον εαυτό του - "που ξαναβρήκε τα ειρηνικά και ανθρώπινα χαρακτηριστικά της πατρίδας του". Η γονυκλισία στο μνημείο των θυμάτων των ναζιστών στο γκέτο της Βαρσοβίας όχι μόνο έχει χαραχτεί στην παγκόσμια μνήμη αλλά του χάρισε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης τον Δεκέμβριο του 1971. Το ποσό που εισέπραξε ο Μπραντ το δώρισε για την ανακαίνιση συναγωγής στην Ιταλία.

Όμως το πνεύμα της συμφιλίωσης δεν ενέπνευσε όλους στην πατρίδα του. Η απογοήτευση των εκδιωχθέντων από τις πατρίδες τους για την λεγόμενη Οστπολιτική γυρνά σε βάρος του. Πολλοί βουλευτές του κυβερνητικού συνασπισμού φεύγουν από το κόμμα του και προσχωρούν στους χριστιανοδημοκράτες.

Τον Απρίλιο του 1972 ο πρόεδρος του CDU Ράινερ Μπάρτσελ εκτίμησε ότι διέθετε όλα τα μέσα για

να καταθέσει πρόταση μομφής κατά της κυβέρνησης Μπραντ. Όμως η αντιπολίτευση υπολόγισε χωρίς τον ξενοδόχο, σε αυτήν την περίπτωση την Ανατολική Γερμανία. Δύο ψήφοι έλειπαν για την καθαίρεση του Μπραντ, κι όπως αποκαλύφθηκε ένα χρόνο αργότερα η Στάζι, η ανατολικογερμανική μυστική υπηρεσία, είχε εξαγοράσει την ψήφο δύο βουλευτών από το Χριστιανοδημοκρατικό Κόμμα με 50.000 γερμανικά μάρκα. Αργότερα ο Έριχ Χόνεκερ, ο ηγέτης της Ανατολικής Γερμανίας, έλεγε ειρωνικά ότι η λεγόμενη "Επιχείρηση Πυροπροστασίας" (μια και στα γερμανικά Μπραντ σημαίνει πυρκαγιά) ήταν ο πιο ισχυρός βοηθός της κυβέρνησης του Μπραντ.

Κήποστου η πολιτική

Με αυτόν τον τρόπο ξεπέρασε αλώβητη για πρώτη φορά μια γερμανική κυβέρνηση πρόταση μομφής. Αλλά η σταθερή πλειοψηφία στη βουλή είχε εξανημιστεί. Στις πρόωρες εκλογές του 1972 ο Μπραντ θριάμβευσε. Για πρώτη φορά στην ιστορία οι Σοσιαλδημοκράτες πήραν περισσότερες ψήφους από τα Χριστιανικά κόμματα. Το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα ξεπέρασε το ένα εκατομμύριο μέλη. Και για έκτη φορά στην ιστορία ένας γερμανός καγκελάριος πατά το 1973 ισραηλινό έδαφος και λίγους μήνες αργότερα το παλκοσένικο του ΟΗΕ. Δεν μπορεί παρά να το αποκαλέσει κανείς ειρωνία της τύχης το ότι ο Μπραντ "σκόνταψε" σε έναν κατάσκοπο της Στάζι. Ο Γκίντερ Γκιγιόμ δεν αποδείχθηκε παραγωγικός για τις ανατολικογερμανικές μυστικές υπηρεσίες, αλλά για ορισμένους ο Βίλι Μπραντ ήταν πλέον εκβιάσιμος, επειδή ο Γκιγιόμ ως προσωπικός του συνεργάτης ήξερε πολλά γι αυτόν. Αλλά είναι και η κόπωση από τα καθήκοντά του που έκανε τον Μπραντ να εγκαταλείψει την καγκελαρία στη Βόννη. "Στην πραγματικότητα ήμουν διαλυμένος" έγραψε λίγο πριν την παραίτησή του. Σε αντίθεση με τον Αντενάουερ ο Μπραντ μετά την πολιτική δεν ασχολήθηκε με την καλλιέργεια τριαντάφυλλων. Ο κήπος του ήταν η πολιτική ως αρχηγός του κόμματος μέχρι το 1987 και ως μέλος της ομοσπονδιακής βουλής μέχρι τον θάνατό του το 1992.

"Οι ναζι προσπάθησαν να εκγερμανίσουν την Ευρώπη, τώρα δικό μας μέλημα είναι να εξευρωπαϊίσουμε τη Γερμανία" έγραψε ο Μπραντ ένα χρόνο μετά τον πόλεμο. Ως βουλευτής στην πρώτη απευθείας εκλεγμένη ευρωβουλή ενεργοποιήθηκε από το 1979 για μια πιο στενή ευρωπαϊκή συνεργασία. Στην γερμανική επανένωση πίστεψε μόλις τέλος της δεκαετίας του 80. Την έναρξη των εργασιών της πρώτης ενωμένης Βουλής κήρυξε ως ο πιο ηλικιωμένος ανάμεσα στους βουλευτές. Ένα χρόνο πριν από τον θάνατό του κατέθεσε πρόταση για τη μεταφορά της κυβερνητικής έδρας από τη Βόννη στο Βερολίνο. Επειδή "μεγαλώνει μαζί ό,τι ανήκει μαζί" είναι μια από τις εμβληματικές φράσεις του.

ΓιανΛούντβιχ/dpa

Επιμέλεια: Ειρήνη Αναστασοπούλου

Πηγή: [Deutsche Welle](#)

Διαβάστε το άρθρο στο [Capital.gr](https://www.capital.gr)